

РОЛЯТА И МЯСТОТО НА РОДИТЕЛИТЕ ЗА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ КАТО УЧАСТНИЦИ В ПЪТНОТО ДВИЖЕНИЕ

Съвременната пътна среда е враждебна за детето, тя е неестествена и противоречива на неговите потребности и механизми за физическа защита. Малките деца не осъзнават опасностите, които крие пътят, а някои юноши съзнателно ги търсят. Обучението по безопасност на движението по пътищата по своята същност е вид социално учене, при което водеща е ролята на практическите умения, на нравствените аспекти, формиращи се главно чрез **подражание**, личен опит, целенасочено обучение, упражнения и тренировки. То трябва да доведе до определен начин на мислене и изграждането на поведение, които осигуряват не само личната безопасност, но и сигурността на останалите участници в пътното движение. Възпитанието на транспортна култура – дисциплина, поведение и отговорност у децата, като участници в пътното движение е немислимо без активното участие на родителите и семейството. **Семейството** е основен фактор за началното формиране умения у децата за опазването им от пътно транспортните произшествия и възпитание на транспортна култура. За разлика от училището, семейството има много по-големи възможности за възпитателно въздействие върху децата. Недостатъчно училищните ръководства, училищните комисии по безопасност на движението и класните ръководители работят за повишаване транспортната култура на родителите най-вече за формиране на положителен социален опит у децата като участници в пътното движение. От ранна възраст децата подражават и имитират поведението на възрастните, най-вече на своите родители. Подражанието и имитацията на чуждото поведение е най-разпространеният механизъм за усвояването на социален опит. Не случайно при обучението по БДП **подражанието** се поставя в основата на формирането на необходимите уменията за опазване от транспортните произшествия и възпитанието на транспортна култура. Със своето поведение като участници в пътното движение /пешеходци, пътници в общественя транспорт или водачи на пътни превозни средства/, родителите формират положителен или отрицателен социален опит у децата – спазвайки или нарушавайки правилата за движение. Децата имитират и подражават поведението на своите родители. Ето защо при учениците от 5 до 12 клас, родителите и семейството имат решаваща роля и място, носят своята отговорност и в процеса на възпитанието на транспортна култура и формирането на

положителен социален опит у своите деца като участници в пътното движение. За да се постигнат положителни резултати в този процес между семейството и училището трябва да съществува непрекъсната връзка и информираност на двете страни за поведението на децата и родителите, като участници в пътното движение.

Препоръчително е да бъде обърнато внимание на следните теми:

- Безопасният маршрут на учениците от дома до училище и обратно;
- Типични нарушения на децата като участници в пътното движение;
- Ролята на родителя като водач на семейния автомобил за възпитанието и обучението на детето;
- Детето пътник в обществения транспорт и семейния автомобил;
- Ролята на родителя за възпитание на транспортна култура и етично поведение на детето, като участниците в пътното движение;
- Особености в пътното движение през есенно-зимния период и облеклото на децата и учениците;
- Особености в пътното движение през пролетта и лятото. Родителския контрол над децата през ваканционния период;
- Грижата на родителя за детето велосипедист;
- Обезопасяване на района около училището и създаване на необходимата учебна среда.

6 съвета за безопасност на Вашето дете

1. В града децата трябва да ходят само по тротоара, а не по платното. Ако няма тротоар, то трябва да се движат по лявата страна на улицата срещу насрещното движение.

2. Улицата трябва да се пресича на пешеходна пътека, ако липсва такава това означава, че трябва да пресечете на най-близкото кръстовище. Отначало спрете на края на тротоара и наблюдавайте какво е движението. Ако улицата е регулирана със светофар трябва да дочакате светването на зеления цвят, след това се убедете, че всички автомобили са спрели и едва тогава пресечете улицата.

3. Преди да се пресече улицата (даже и на пешеходна пътека) е необходимо да се погледне наляво, след това надясно, отново наляво и ако не идва превозно средство да се пресече до средата – още веднъж да се погледне надясно и след това да се премине на отсрещната страна. Обяснете на децата, че не трябва да стоят зад автомобил, който тръгва или паркира. Водачът може да не забележи детето заради ниския му ръст. Освен това не трябва да се пресича улица нито зад спрели на спирката автобус, тролейбус, трамвай (в по-големите градове), нито пред тях – водачът може да не забележи детето. Трябва да се изчака потеглянето на транспортното средство и тогава да се пресече.

4. По тротоара детето трябва да се движи само по безопасната вътрешна част,

колкото се може по-далеч от платното за движение.

5. В никакъв случай не трябва да се слиза на платното даже ако паркирани превозни средства или други пешеходци затрудняват движението.

6. Преди детето да излезе да кара велосипед или ролкови кънки, убедете се, че то е облечено с необходимите предпазни средства и към дрехите му има прикрепени светоотразителни елементи. Това особено важи при ограничена видимост.

6 съвета за безопасност за Вас

1. Даже ако се движите по познат маршрут трябва да се убедите, че всички пътници в колата са пристегнати с предпазни колани.

2. Децата до 6 години трябва да пътуват в колата в специална детска седалка, регулирана в съответствие с неговия ръст и фигура.

3. Правилата, знаците и хоризонталната маркировка може да ви дават предимство, но преди да го използвате трябва да се убедите дали и другите спазват това.

4. Помнете, че скоростта на движение не зависи само от ограниченията на скоростта, но и от интензивността на движението. Винаги поддържайте дистанция с предния автомобил за да се избегне авария при екстремни ситуации.

5. Необходимо Ви е да изберете – или да пиете, или да управлявате автомобил. Всяко пето произшествие по пътищата на България е свързано с управлението на автомобил в нетрезво състояние.

6. Проверете състоянието на вашия автомобил преди да тръгнете на път. Спадане на налягането в гумите е причина за много аварии на пътя.